

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Географічний факультет

Кафедра економічної географії та екологічного менеджменту

**СИЛАБУС
навчальної дисципліни**

**МЕТОДКА ГАЛУЗЕВИХ ЕКОНОМІКО-ГЕОГРАФІЧНИХ
ЕКСПЕДИЦІЙНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Спеціальність: 106 «Географія»

Галузь знань: Природничі науки

Рівень вищої освіти: I (бакалаврський) рівень вищої освіти

Мова навчання: українська

Розробник: доцент кафедри економічної географії та екологічного менеджменту, к.і.н. Чубрей О.С.

Профайл викладача (-ів): <http://ecogeo.cv.ua>

Контактний тел.: 099-649-34-24

E-mail: o.chubrey@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=1416>

Консультації: четвер з 13.00 до 14.00.

Мета навчальної дисципліни: Дати студентам базові знання про теорію, методи, методики, методологію економіко-географічних досліджень.

Завдання. Допомога студентам в опануванні основними науково-методичними методами, прийомами, підходами до наукових досліджень; прищепити уміння та навички у виборі об'єкта дослідження

Результати навчання:

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: теоретико-методологічні та методичні основи пізнання в наукових дослідженнях: загальнонаукові, конкретно-наукові та спеціальні методи дослідження об'єкта, розуміти їх зміст, функції та підходи до їх застосування

вміти: ґрунтовно пояснити зміст функції, поняття методу, методики та методології, збирати та опрацьовувати первинну геоінформацію та її аналізувати, робити аргументовані висновки.

Опис навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Загальнонаукові аспекти методології та методики економіко-географічних дослідження

Тема 1. Суспільна географія, як наука і як теоретична основа для вибору об'єктів і методів наукових досліджень

Тема 2. Визначення та суть основних понять, категорій суспільно географічних досліджень

Тема 3. Первинні матеріали дослідження, принцип їх вибору

- Тема 4.** Методи і методика дослідження населеного пункту (міста, села)
- Тема 5.** Методи і методика дослідження населення
- Тема 6.** Методи і методика дослідження галузі промисловості
- Тема 7.** Методологія науки: суть і рівні наукового дослідження
- Тема 8.** Основні наукові принципи
- Тема 9.** Методи і методика дослідження промислового підприємства
- Тема 10.** Рекреаційно-географічні дослідження
- Тема 11.** Дослідження будівельно-індустріальних комплексів
- Тема 12.** Дослідження лісогосподарських комплексів
- Тема 13.** Масштаби дослідження
- Тема 14.** Загальна характеристика методів наукових досліджень в суспільній географії
- Тема 15.** Рівні наукових досліджень
- Тема 16.** Поняття, функції та структура програми суспільно-географічних досліджень

Змістовий модуль 2.

Методи суспільно-географічних досліджень

- Тема 17.** Методи і методика дослідження сільських господарств
- Тема 18.** Загальнонаукові, конкретно-наукові та спеціальні методи досліджень.
- Тема 19.** Етапи наукових досліджень: програмний, польовий, камеральний
- Тема 20.** Методи та методика дослідження низового адміністративного району

Тема 21.Простір і час у суспільній географії

Тема 22. Теоретична основа наукових досліджень

Тема 23. Інформаційне забезпечення наукового дослідження

Тема 24. Методи та методика дослідження транспорту

Тема 25. Методи та методика дослідження соціальної інфраструктури

Тема 26. Методи та методика дослідження агропромислового комплексу

Тема 27. Оцінка природних та суспільно-географічних передумов розвитку сільського господарства

Тема 28. Програма суспільно-географічного вивчення галузі рослинництва

Тема 29. Програма суспільно-географічного вивчення галузі тваринництва

Тема 30. Суспільно-географічні дослідження науковців України

Тема 31. Методи суспільно-географічних досліджень, зокрема: балансовий, прогнозування, районування

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	ла б	ін д	с.р		л	п	ла б	ін д	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Змістовий модуль 1.

Загальнонаукові аспекти методології та методики економіко-географічних досліджень

Тема 1. Суспільна географія, як наука і як теоретична основа для вибору об'єктів і методів наукових досліджень	3	3										
Тема 2. Визначення та суть основних понять, категорій суспільно географічних досліджень	4		4									
Тема 3. Первинні матеріали дослідження, принцип їх вибору	4					4						
Тема 4. Методи і методика	5					5						

досліджень.													
Тема 3. Етапи наукових досліджень: програмний, польовий, Камеральний	3		3										
Тема 4. Методи та методика дослідження низового адміністративного району	5					5							
Тема 5. Простір і час у суспільній географії	5					5							
Тема 6. Теоретична основа наукових досліджень	4					4							
Тема 7. Інформаційне	4					4							

забезпечення наукового дослідження													
Тема 8. Методи та методика дослідження транспорту	4					4							
Тема 9. Методи та методика дослідження соціальної інфраструктури	4					4							
Тема 10. Методи та методика дослідження агропромислового комплексу	4					4							
Тема 11. Оцінка природних та суспільно-географічних передумов розвитку	4					4							

сільського господарства													
Тема 12. Програма суспільно-географічного вивчення галузі рослинництва	4					4							
Тема 13. Програма суспільно-географічного вивчення галузі тваринництва	4					4							
Тема 14. Суспільно-географічні дослідження науковців України	4					4							
Тема 15. Методи суспільно-географічних досліджень, зокрема: балансовий, прогнозування,	4					4							

районування												
Разом за змістовим модулем 2	120	30	15			75						
Усього годин	120	30	15			75						

Зустріч зі стейхолдерами та ментарами

Впрдовж вивчення курсу під час проведення лекційних та практичних занять а також в позааудиторний час вібуватимуться зустрічі зі стейколдерами та менторами.

Система контролю та оцінювання

1. Види та форми контролю

- тести, опитування, контрольні, самостійні роботи за індивідуальними завданнями.
- презентації результатів виконання завдань, доповіді, участь в дискусії
- оцінювання практичних завдань
- модульний контроль проводиться у вигляді тестування з негайною відповіддю.

Форма підсумкового контролю (іспит) полягає в оцінюванні засвоєння студентом навчального матеріалу на підставі відповідей на підсумковому модулі та результатів виконання певних видів робіт.

Формами підсумкового контролю є іспит.

2. Методи контролю.

Методами контролю є: письмовий, тестовий, графічний при застосуванні індивідуальної та фронтальної перевірки знань, умінь і навичок студентів.

1. Контроль за освоєння лекційного і самостійного опрацювання теоретичного матеріалу здійснюється на основі модульного (письмового) фронтального опитування, в тому числі – тестування.

2. Контроль засвоєння знань та набуття вмінь і навичок при виконанні практичних робіт здійснюється шляхом їх поточної перевірки.

3. Контроль виконання індивідуальних завдань здійснюється за бажанням студентів, як додаткових (необов'язкових для виконання всіма студентами) науково-дослідницьких завдань шляхом оцінювання виконаних проектних завдань та усного індивідуального захисту результатів досліджень.

3. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є:

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;

- проекти (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі та ін.);
- реферати;
- есе;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- контрольні роботи.

4. Політика оцінювання

● *Політика щодо дедлайнів та перескладання:* Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

● *Політика щодо академічної доброчесності:* Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

● *Політика щодо відвідування:* Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

5. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Рейтингова оцінка з дисципліни	Оцінювання в системі ECTS	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання
90-100	A	5 (відмінно) зараховано	Ставиться у випадках, коли студент має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати ситуативні завдання, передбачені програмою дисципліни, засвоїв основу та ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення і висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.
80-89	B	4 (добре) зараховано	Ставиться, якщо студент повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати ситуативні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення і висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускається незначних помилок у формулюванні термінів, категорій, розв'язанні практичних завдань.

70-79	C	4 (добре) зараховано	Знання предмету глибокі і повні, перебувають в межах навчальних програм, підручників, навчальних посібників. Студент орієнтується у більшості питань, але не вміє робити певні узагальнення і висновки, не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускається незначних помилок у формулюванні термінів, категорій, розв'язанні практичних завдань.
60-69	D	3 (задовільно) зараховано	Знання предмету перебувають в межах навчальних програм, підручників, навчальних посібників. Студент недостатньо орієнтується у більшості питань, що стосуються теоретичних основ науки. Знання предмету не носять системного характеру. Студент здатний проводити аналіз ситуацій і проблем за допомогою викладача
50-59	E	3 (задовільно) зараховано	Ставиться у випадках, коли студент засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлене теоретичне запитання, допустився грубих помилок у розв'язанні практичного завдання.
35-49	FX	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання не зараховано	Ставиться у випадках, коли студент засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлене теоретичне запитання, не вміє чітко узагальнити опрацьований матеріал, допустився грубих помилок у розв'язанні практичного завдання.
1-34	F	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним курсом Не зараховано	Ставиться студенту, який не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні запитання, не вміє або неправильно виконує розрахунки за розв'язання практичних завдань.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)												Кількість балів	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль № 2							
Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 1.4	Т 1.5	Т 1.6	Т 2.1	Т 2.2	Т 2.3	Т 2.4	Т 2.5	Т 2.6	60	100
5	5	5	5	4	6	5	5	5	5	5	6		

Політика курсу

Впродовж семестру для перевірки знань студента та контролю за самостійною роботою студента застосовують письмові роботи, письмові роботи з тем самостійної роботи, виконані і здані практичні роботи. Під час здачі практичних робіт здобувач вищої освіти повинен знати сутність понять, термінів та категорій, вміти виконувати конкретне практичне завдання.

Питання плагіату та академічної доброчесності регламентуються ЗУ «Про вищу освіту» та локально-правовими актами ЗВО: Правила академічної доброчесності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича https://drive.google.com/file/d/1EzBsehqERCEzxJwWe-rz6_eTUFUBGv4o/view.

Положення про виявлення та запобігання плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича https://drive.google.com/file/d/16eJk4gKG5oJII2ot4UeSq2_BSgadrPl_/view та Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича https://drive.google.com/file/d/1CB4AIMVXSAykF_CepI-k98GPc9E8KznQ/view

Рекомендована література

1. Коновалова Н.І. Методика соціальних та економіко-географічних досліджень: Навч. посібник. Чернівці: Рута, 1998. 87 с.
2. Коновалова Н.І. Методи географічних досліджень (Блок «Методи соціально-економгеографічних досліджень»): Конспект лекцій. – Чернівці: Рута, 2004. 40 с.
3. Методологія і методика наукових досліджень із соціально-економічної географії. Конспект лекцій./ Укл.: Н.І. Коновалова, М.М.Цепенда. Чернівці: Рута, 2007. 50 с.
4. Методика соціально-економгеографічного дослідження низового адміністративного району: Навч.-методичний посібник/ Укл.: Н.І. Коновалова, **О.С.Чубрей**. Чернівці: Рута, 2005. 51 с.Чернівецький національний університет, 2012. 20с.
5. Методи географічних досліджень: програма курсу / Укл.: Н.І. Коновалова, Г.Д. Ходан . Чернівці :
6. Організація і методологія і методика наукових досліджень із соціально-економічної географії. Конспект лекцій./ Укл.: Н.І. Коновалова, М.М.Цепенда. Чернівці: Рута, 2005. 38 с.
7. Методологія наукових досліджень: Методичні вказівки./ Укл.: Н.І. Коновалова, С.А.Греков. Чернівці: Рута, 2008. 20 с.
8. Коновалова Н.І. Методи географічних досліджень (Блок «Методи соціально-економгеографічних досліджень»): Конспект лекцій. Чернівці: Рута, 2004. 40 с.
9. Топчієв О.Г. Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методика. Навч. посібник. Одеса: «Астропринт» 2005. 632 с.
10. Соціально-економічна статистика: програма спецкурсу та плани практичних робіт / укл.: **О. С. Чубрей**. Чернівці: Рута, 2009. 16 с.
11. Теорія статистика: метод. вказівки до практ. робіт / укл.: **О. С. Чубрей**. Чернівці: Рута, 2009. 24 с.
12. Соціально-економічна статистика: метод. вказівки до практ. робіт / укл.: **О.С. Чубрей**. Чернівці: Рута, 2009. 24 с.
13. Соціально-економічна статистика: тестові завдання / укл.: **О. С. Чубрей**, М. О. Ячнюк. Чернівці: Чернів. нац. ун-т, 2011. 64 с.
14. Основи суспільної географії : курс лекцій / уклад. : Заячук О.Г., **Чубрей О.С.** Чернівці: Чернів. нац. ун-т, 2013. 128 с.

Допоміжна

1. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристичні ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування. – К.:КНУ, 2001. – 397 с.
2. Бурка Й.А. Основи географії будівельної індустрії України. – Чернівці: Рута, 2001. – 175 с.
3. Джаман В.О. Регіональні системи розселення: демографічні аспекти.:Монографія. – Чернівці: Рута, 2003. – 392 с.
4. Олійник Я.Б., Степаненко А.В. Вступ до соціальної географії: Навч.посібник. – К.: Т-во "Знання", КОО, 2000. – 204 с.

